

ಪ್ರಶೋತ್ತರ

(ಮುಂದುವರಿದು)

? ಬುದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕ ಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಸಾಕೆ?

ಒಳ್ಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಎಂದರೆ ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಉಟಮಾಡಿದರೆ ದೇಹಶಕ್ತಿ ವೃದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉಂಡಿದ್ದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಓದಿದ್ದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು.

ದುಷ್ಟರಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಿಜವಾದರೂ ಕೆಲವರೊಡನೆ ಇರಲೇ ಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆ?

ಒಳ್ಳೆ ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಯಾರನ್ನು ದುಷ್ಟರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೋ ಅವರೂ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಬಹುದೇನೋ! ನಾವು ಇತರರನ್ನು ದುಷ್ಟರು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾವೆಂಥವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. ನಾವು ಇತರರನ್ನು ದುಷ್ಟರು ಎಂದು ದೂಷಿಸುವ ಮೂಲಕವೇ ಅವರ ದೋಷದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಯಾರ ದುಷ್ಟತನವೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದಷ್ಟು ಚಾರಿತ್ರ್ಯಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಚಾರಿತ್ರ್ಯಶಕ್ತಿ ಇತರರ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಎಳೆಯ ಸಸಿಗೆ ಬೇಲಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕಾಗುವಂತೆ ದುರ್ಜನರಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೊಡನೆ ಇರಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೂ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ, ಆತ್ಮಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಆಂತರಿಕ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

? ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ, ಪವಿತ್ರತೆ, ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆ. ಇದನ್ನು ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸಹ ನನ್ನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ.

ಒಳ್ಳೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಸಂಘರ್ಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವಿರುವ ಪರಿಸರವು ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವಾಗಲೂ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿರತೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಂಘರ್ಷವಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಕ್ರಮೇಣ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತದೆ, ಶಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ತಂತಿವಾದ್ಯವನ್ನು ಶ್ರುತಿಮಾಡುವಾಗ ಒಂದೊಂದೇ ತಂತಿಯನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಆ ಶ್ರುತಿಗೆ ಅಳವಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದೊಂದು ಪದರವೂ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

? ನಾನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿಂದೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು?

ಒಳ್ಳೆ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಂದಿಸುವುದು ಜನರ ಸ್ವಭಾವ. ಜನರ ನಿಂದೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಏನೇ ಹೇಳಲಿ ನಮಗೆ ಸರಿ ಎನಿಸಿದುದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು.

? ನನ್ನ ಗುರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಮೋಸಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಗುರಿ ಮುಖ್ಯವೋ, ಪ್ರೀತಿ ಮುಖ್ಯವೋ?

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಮನಸ್ಸು ಅನೇಕ ಪಲಾಯನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೂಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಗುರಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದಾದರೆ, ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರಬೇಕು. ಪ್ರೀತಿ ಎಂದರೆ ಯಾವುದೋ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆವೇಶ, ಮೋಹಗಳಿಂದ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ರೀತಿಯ ಗೊಂದಲಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಕಾಲದ ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿರುವ 'ಪ್ರೀತಿ'ಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೋಸದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುವುದಿಲ್ಲ.

? ಸ್ವರ್ಗ, ನರಕ, ಯಮಲೋಕ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆ ಏನು?

ಅವು ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅಷ್ಟೆ. ದುರಭ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದೇ ನರಕ; ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದೇ ಸ್ವರ್ಗ. ಇತರರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಬಯಸುವುದೇ ಸ್ವರ್ಗ; ಇತರರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೇ ನರಕ. ಒಸವಣ್ಣನವರ 'ಅಯ್ಯಾ ಎಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗ, ಎಲವೋ ಎಂದರೆ ನರಕ' ಎಂಬ ವಚನವನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

? ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಯ ಆತಂಕಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಜೀವನದ ಸೋಲು-ಗಲವುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ; ಅದೊಂದು ಹೋರಾಟ ಅಥವಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಾವು ಎದುರಿಸುವ ಈ ಕ್ಲಾಸ್ ರೂಂ ಪರೀಕ್ಷೆಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕವಾದುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾದುದು ತಾಳ್ಮೆ, ಶಕ್ತಿ, ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳು. ನಮ್ಮ ನೆನಪಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಷ್ಟೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕ್ಲಾಸ್‌ರೂಂ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಆತಂಕಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ನಾವು ಕಲಿತಿದ್ದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಎಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಭಯ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರತು ಕೇವಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಓದುವುದಲ್ಲ. ಆಗ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

? ನಾವು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಂಡರೆ ಅದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ನಮಗೆ ಏನು ಬೇಕು, ನಾವು ನಿಜವಾಗಿ ಏನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗೂ ಅದನ್ನು ಕೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೂ ಯಾವುದೇ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಯಕೆ ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಇನ್ನೊಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಆಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ದೇಹದ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಗಾಗಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಚಪಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಉಣ್ಣುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅದೇ ಆಹಾರ ರೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ನಾವು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಗುರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೋಲಿನ ಮನೋಭಾವ (defeatist tendency) ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಾವು ಇತರರನ್ನೋ ಪರಿಸರವನ್ನೋ ದೂರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂದಿಗೂ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ.

ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದ್ದರೂ ನಾವು ಅನುಸರಿಸುವ ಮಾರ್ಗ ಆಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಫಲವೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. 'ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ತಮ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದಲೇ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಆಸ್ಕರ್ ವೈಲ್ಡ್.

? ನನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಒಡೆತನ ಮನೋಭಾವ (Possessive tendency) ಇದೆ. ಇದು ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?

ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಡೆತನ ಮನೋಭಾವ ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಖಾಲಿತನವನ್ನು (inner vacuum) ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಸಂತೃಪ್ತಿಯಿದ್ದಾಗ ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೋ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೋ ನಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ವಸ್ತುಗಳಿವೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನ ನನ್ನವರಾಗಿರುವರು—ಎಂದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ತೋರಿಕೆಯ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಜೀವನದ ಆಲಂಬನವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗುಲಾಮಗಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುಖ ಶಾಂತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಯಾವುದರ ಅಥವಾ ಯಾರ ಮೇಲೆಯೂ ಒಡೆತನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಾರದು.

? ಭಯವು ನನ್ನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಹೊರ ಬರುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಒ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕಂಡರೆ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಯವುಂಟಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಭಯಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮುಂದೇನಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯದ ಭಯ. ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದರೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಭಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ಭಯವೆಂದರೆ, ಸೋಲಿನ ಭಯ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನಪಾಸಾಗುತ್ತೇನೋ ಎಂಬ ಭಯ. ಸರಿಯಾದ ಸಿದ್ಧತೆಯಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಭಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು, ಏನಾದರೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಭಯವಿರುತ್ತದೆ. ಒಡೆತನದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ನಾವು ದೂರವಿರಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಭಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಭಯಪಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

? ನಮಗೆ ಯಾವುದೋ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಇದು ಪರಾವಲಂಬನೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಒ ಬಾಹ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಾವಲಂಬನೆಯಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ, ಸೋಮಾರಿತನದಿಂದ ಇತರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಂದ ನಾವು ಸಹಾಯ ಪಡೆದಂತೆಯೇ ಇತರರಿಗೆ ನಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕು. ಆಗ ಪರಾವಲಂಬಿತ್ವವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

? ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇತರರಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದು ಪರಾವಲಂಬನೆಯೇ ?

ಒ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ನಾವು ತಿಳಿಯುವುದು ಬಹಳವಿರುತ್ತದೆ. ಇತರರಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಒಲ್ಲದವನು ಸತ್ತಂತೆಯೇ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ನಮಗಿರಬೇಕು. ಇತರರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಅದು ಪರಾವಲಂಬನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

? ನಾವು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೊಂದನ್ನು ಇತರರು ಹೊಗಳಿದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಿಸುವುದು ?

ಒ ಬೇರೆಯವರು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೊಗಳಿದಾಗ ಸಂತೋಷವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ಅಹಂಕಾರಪಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೂ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಕೂಡಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನೂ ಒಂದು ಅಂಶ, ಅಷ್ಟೇ, ಬೇರೆ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕರ್ತೃ ಏನೂ ಮಾಡಲಾರ.

ಅನೇಕರ ಪ್ರಯತ್ನ ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅರಿವು ನಮ್ಮ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ.

? ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಫಲವಾಯಿತು ಎಂದು ನಾವು ಯಾವಾಗ ತಿಳಿಯಬಹುದು ?

ಒ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಿಂದ ನಮಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿ ಇತರರೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತಾದರೆ ಆಗ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಫಲವಾಯಿತೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ನಾವೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದಿದ್ದು ಇತರರಿಗೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಾದರೆ ಅದೇ ಜೀವನದ ಸಾರ್ಥಕತೆ.

? ನಾವು ಉತ್ತಮರಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯರನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ ?

ಒ ಹೌದು. ಆದರೆ ಇದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತಿದ್ದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದೋ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಾವು ಇತರರನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಹೋಗಬೇಕು. ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಬಲ್ಲ. ಕೆಳಗಿನ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರಬಹುದು.

ಇತರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

—ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

? ಸ್ನೇಹಿತರಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಒ ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸಿಹಿಯಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತರು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೆರಳಿನೆಕೆಯಷ್ಟು ಎಂಬುದೂ ನಿಜ. ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ನಾವು ಬಯಸುವಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ನಾವು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರುವುದು. ಇದು ನಮ್ಮ ಜೀವನವಿಧಾನವನ್ನು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದಾಗಲಿ, ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿತಪಿಸುವುದಾಗಲಿ ವ್ಯರ್ಥ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾವೇ ಆಗಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಾಗಿರಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ ನಾವೇ ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢತೆ ಬರುತ್ತದೆ.

